

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA I CRNA GORA – TABELARNI PRIKAZ PRESUDA

Evropski sud za ljudska prava je donio 47 presuda u odnosu na Crnu Goru počev od 28. aprila 2009. godine, kada je donijeta prva presuda, do 17. jula 2018. godine.¹ U 43 presude je utvrđeno da je država prekršila Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, u tri slučaja nije utvrđena povreda prava, dok je u jednom slučaju predstavka odbijena kao neosnovana.

- broj odbačenih prijava je 2117;
- broj poravnjanja je 30.

Najveći broj povreda konvencije, u 34 predmeta, odnosio se na povredu prava na pravično suđenje. Sljedeća po učestalosti je povreda prava na mirno uživanje imovine, zabilježena u 5 slučajeva, povreda prava na djelotvorni pravni lijek, u 5 slučajeva, povreda zabrane torture, u 3 slučajeva, povreda prava na poštovanje porodičnog života i privatnosti, u 3 slučajeva, povreda prava na slobodu izražavanja, u 2 slučajeva, dok je u po jednom slučaju utvrđena povreda prava na život, slobodu ličnosti i zabranu diskriminacije.

U svim dosadašnjim slučajevima u vezi Crne Gore presude vijeća su postale pravosnažne i ni u jednom slučaju nije odlučivalo Veliko vijeće.

Prevodi presuda Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na Crnu Goru dostupni su na sajtu sudova Crne Gore (www.sudovi.me).

U tabeli 1 navedene su presude u odnosu na Crnu Goru hronološkim redom po datumu donošenja. Ova tabela sadrži i sažeti pregled presude. U tabeli 2 presude su navedene prema članovima konvencije na koje se odnose.

Tabele su dopunjene zahvaljujući saradnji Akcije za ljudska prava sa organizacijom Adamas, u kojoj su okupljeni studentkinje i studenti Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Radi se o volonterskom projektu obje nevladine organizacije.

Evropska konvencija o ljudskim pravima predstavljena je skraćenicom EKLJP.

¹ Formalno posmatrano, donijete su 48 presuda, ali je suštinski presuđeno u 47 predmeta. U jednom predmetu, *Koprivica v. Montenegro*, donijete su dvije presude, jer je jednom presudom odlučeno o povredi Konvencije, a drugom o visini pravične naknade štete podnosiocu predstavke.

TABELA 1 - HRONOLOŠKI PREGLED PRESUDA

	NAZIV	IZVOR	DATUM	KOMENTAR
1.	Bijelić protiv Crne Gore i Srbije (11890/05)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-92484 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/232.pdf	28.4.2009.	Utvrđena je povreda prava na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP) zbog dugotrajnog neizvršavanja pravosnažne i izvršne presude. Podnosiocima je dosuđeno 4500€ na ime naknade nematerijalne štete i 700€ na ime troškova postupka.
2.	Garzičić protiv Crne Gore (17931/07)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-100500 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/233.pdf	21.9.2010.	Utvrđena je povreda prava na pristup sudu (čl. 6 st. 1 EKLJP), jer je Vrhovni sud Crne Gore neopravdano odbio da razmotri zahtjev za reviziju. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 1500€ za naknadu nematerijalne štete.
3.	Mijušković protiv Crne Gore (49337/07)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-100492 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/234.pdf	21.9.2010.	Utvrđena je povreda prava na poštovanje privatnog i porodičnog života (čl. 8 EKLJP), zbog kašnjenja s izvršenjem pravosnažne presude o starateljstvu, kao i propusta države da izvrši privremeni nalog o starateljstvu. Podnositeljki predstavke je dosuđeno 10.000€ naknade nematerijalne štete.

4.	Živaljević protiv Crne Gore (17229/04)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-103765 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/666.pdf	8.3.2011.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u postupku koji se ticao eksproprijacije, a koji je počeo 1995. godine i koji je još uvijek bio u toku u vrijeme donošenja presude. Dvojici podnosilaca predstavke dosuđen je iznos od po 1200€ na ime naknade nematerijalne štete.
5.	Šabanović protiv Crne Gore i Srbije (5995/06)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-104977 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/665.pdf	31.5.2011.	Utvrđena je povreda prava na slobodu izražavanja (čl. 10 EKLJP) u postupku u kojem je podnosilac predstavke pravosnažno osuđen zbog клевете. Sud je odbacio zahtjev za naknadu štete jer je bio podniet posle roka.
6.	Barać i drugi protiv Crne Gore (47974/06)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-107943 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/662.pdf	13.11.2011.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje (čl. 6 stav 1 EKLJP). Podnosiocima predstavke su odbijeni zahtjevi za naknadu štete protiv poslodavaca. Pravosnažna presuda u ovom slučaju je bila zasnovana na zakonu za koji je ranije utvrđeno da nije u saglasnosti sa Ustavom i koji je prestao da važi prije donošenja pravosnažne presude. Sud je svakom od trinaest podnosioca predstavke dosudio iznos od po 202,34€ na ime naknade nematerijalne štete i ukupno 4.405€ na ime troškova i izdataka u postupku.

7.	Koprivica protiv Crne Gore (41158/09)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-107541 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/663.pdf http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107541 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/2220.pdf	22.11.2011. 23.06.2015.	Utvrđena je povreda prava na slobodu izražavanja (čl. 10 EKLJP), jer je domaći sud obavezao podnosioca predstavke da po osnovu naknade štete zbog klevete, plati iznos od 5.000€ naknade štete i sudske troškove, koji je bio 25 puta veći od njegovih mjesečnih primanja. O zahtjevu za pravično zadovoljenje je odlučeno naknadno, posebnom presudom od 23. juna 2015, tako što je podnosiocu predstavke dosuđeno 1133,31 eura na ime naknade materijalne štete i 593 eura naknade troškova postupka.
8.	Lakićević i drugi protiv Crne Gore i Srbije (27458/06, 37205/06, 37207/06 i 33604/07)	http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107937 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/664.pdf	13.12.2011.	Utvrđena je povreda prava na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola br. 1 EKLJP). Podnosioci predstavke - penzionisani vlasnici advokatskih kancelarija, žalili su se jer su im penzije ukinute u između 2004. i 2005. godine zato što su ponovo otvorili svoje advokatske kancelarije i nastavili da rade nepuno radno vrijeme. Sud je prvom i trećem podnosiocu predstavke dosudio po 8.000€, drugom 6.000€ i četvrtom 4.000€ na ime naknade materijalne štete, a po 4.000€ svakom podnosiocu na ime naknade nematerijalne štete i 679,80€ prvom podnosiocu predstavke na ime troškova i izdataka.
9.	Boucke protiv Crne Gore (26945/06)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109142	21.2.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) zbog neizvršavanja presuda o plaćanju izdržavanja.

		http://sudovi.me/podaci/vr/hs/dokumenta/2488.pdf		
10.	Tomić i drugi protiv Crne Gore (18650/09, 8676/09, 18679/09, 8855/09, 38859/09, 38883/09, 9589/09, 39592/09, 65365/09 i 7316/10)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-110384 http://sudovi.me/podaci/vr/hs/dokumenta/696.pdf	17.4.2012.	Nije utvrđena povreda prava na pravično suđenje. Podnosioci predstavke su se žalili na osnovu čl. 6, 13 i 14, čl. 1 Protokola br. 1 i čl. 1 Protokola br. 12 EKLJP da su domaći sudovi odbacili njihove tužbe, a da su u isto vrijeme prihvatili identične tužbe koje su predale njihove kolege, te su naveli da je praksa domaćih sudova bila nedosljedna. Evropski sud je naveo da njegova uloga nije da ispituje kako nacionalni sudovi tumače domaće pravo niti da upoređuje različite odluke domaćih sudova, čak ni ako se radi o očigledno sličnim postupcima, jer mora poštovati nezavisnost tih sudova. Naveo je i da određene razlike u tumačenju mogu da se prihvate kao inherentno svojstvo svakog sudskog sistema koji se, kao i crnogorski, baziraju na mreži prvostepenih i apelacionih sudova koji imaju nadležnost na određenoj teritoriji. Međutim, duboke i dugotrajne razlike u praksi najvišeg domaćeg suda mogu biti suprotne principu pravne sigurnosti, principu koji podrazumijeva EKLJP i koji predstavlja jedan od osnovnih elemenata vladavine prava. U principu, kriterijumi za ocjenu da li međusobno suprotne odluke domaćih najviših sudskih instanci predstavljaju povredu pravičnog suđenja (čl. 6 st. 1 EKLJP) sastoje se od utvrđivanja da li u sudskoj praksi postoje „duboke i dugotrajne razlike“, da li domaće pravo predviđa mehanizam za prevazilaženje tih nedosljednosti, da li je taj mehanizam upotrijebljen, i,

				ako jeste, sa kakvim posljedicama, i na kraju, prihvaćeno je da se ne može smatrati da kada se dva spora tretiraju na drugačiji način to dovodi do suprotstavljene sudske prakse onda kada je to opravdano razlikom u činjeničnom stanju. U konkretnom predmetu, od šest predmeta koje su naveli podnosioci predstavke, Vrhovni sud je odlučivao samo u jednom. Ta presuda je bila donijeta mnogo ranije nego ostale i to u predmetu u kome je, kako je zaključeno, tužilac bio u sasvim drugačijoj situaciji nego podnosioci predstavki.
11.	Stakić protiv Crne Gore (49320/07)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-113297 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1155.pdf	2.10.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) i prava na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP). Povod za predstavku bila je građanska parnica za naknadu štete, koja se pred Osnovnim sudom u Podgorici po tužbi podnosioca predstavke vodila od 1978. godine i koja u vrijeme donošenja presude Evropskog suda još uvijek nije bila pravosnažno okončana. Glavna rasprava je bila dva puta zaključena i donošene su prvostepene odluke, koje je zatim po žalbi ukidao viši sud. Podnosiocu je dosuđeno 5.000€ nematerijalne štete.
12.	Velimirović protiv Crne Gore (20979/07)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-113298 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1156.pdf	2.10.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio zbog neizvršavanja presude u vezi dodjele stana od strane poslodavca, koja je postala pravosnažna 28. aprila 1992. Podnosiocu predstavke je dosuđeno

				4.325€ naknade nematerijalne štete.
13.	Novović protiv Crne Gore (13210/05)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-113978 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1154.pdf	23.10.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Sporni parnični postupci, radni spor za povratak na posao i naknadu štete, bili su u nadležnosti Evropskog suda za ljudska prava 5 godina i 3 mjeseca od ratifikacije EKLJP 3.3.2004, dok je prethodno postupak trajao 12 godina i 8 mjeseci. Dakle, parnični postupak je ukupno trajao 17 godina i 11 mjeseci. Sud je odbio zahtjev podnosioca za pravično zadovoljenje (naknadu nematerijalne štete), jer zahtjev nije bio dostavljen u predviđenom roku.
14.	Milić protiv Crne Gore i Srbije (28359/05)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-115210 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1152.pdf	11.12.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) i na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio zbog neizvršenja pravosnažne presude kojom je naloženo njegovo vraćanje na posao i zbog nepostojanja djelotvornog pravnog sredstva u vezi sa tim. Sporni izvršni postupak je trajao ukupno 6 godina i 3 mjeseca. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 7.000€ naknade nematerijalne štete.

15.	A. i B. protiv Crne Gore (37571/05)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-116972 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1151.pdf	5.3.2013.	Utvrđena je povreda prava na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP). Podnosioci predstavke su se žalili da im je uskraćeno i pravo na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP), ali je Evropski sud tu žalbu proglasio neprihvatljivom. Povod za predstavku bilo je neizvršavanje pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka koje su se odnosile na staru deviznu štednju pravnog prethodnika podnosilaca predstavki. Na ime naknade štete podnosiocima predstavke je dosuđeno: - rate i kamate obračunate na te iznose od dana kada je stara devizna štednja prešla u javni dug, do dana pravosnažnosti ove presude, izuzev nekog iznosa koji je možda u međuvremenu isplaćen po ovom osnovu; - 3.000€ plus takse koje će možda morati platiti, na ime naknade nematerijalne štete; - 6.500€ za troškove postupka. Evropski sud je doveo u pitanje djelotvornost ustavne žalbe zbog njenog tadašnjeg nedostatka kompenzacione komponente djelotvornosti. Procjena da li su domaća pravna sredstva iscrpljena, vrši se u odnosu na dan podnošenja predstavke. Evropski sud je konkretnom slučaju primjetio da je predstavka podnijeta 19.10.2005, dok je ustavna žalba uvedena 22.10.2007, dvije godine kasnije, pa podnosiocima predstavke nije bila dostupna.
16.	Vukelić protiv Crne Gore	http://hudoc.echr.coe.int/si	4.6.2013.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje (čl. 6 st. 1 EKLJP) zbog neopravdanog dugotrajnog neizvršavanja presude. Presuda koja je postala

	(58258/09)	tes/eng/pages/search.aspx? i=001-120064 <a href="http://sudovi.me/podaci/vr
hs/dokumenta/1200.pdf">http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/1200.pdf		pravosnažna u januaru 1997. godine nije bila izvršena ni u vrijeme donošenja presude Evropskog suda. Crnoj Gori je naloženo da u roku od tri mjeseca obezbijedi izvršenje presude i da podnosiocu predstavke plati 3.600€ na ime nematerijalne štete.
17.	Mijanović protiv Crne Gore (19580/06)	http://hudoc.echr.coe.int/e nq?i=001-126349 <a href="http://sudovi.me/podaci/vr
hs/dokumenta/1285.pdf">http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/1285.pdf	17.9.2013.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) i mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP) zbog dugotrajnog neizvršavanja pravosnažne i izvršne presude. Otac podnositeljke predstavke se žalio Evropskom sudu za ljudska prava na neizvršavanje pravosnažne presude donijete u njegovu korist 24.9.2003, i na povredu njegovih imovinskih prava koja je time izazvana. Podnositeljka predstavke je nakon smrti oca nastavila postupak. Podnositeljki predstavke je dosuđeno da joj država plati, na ime materijalne štete, iznos koji su joj dosudili domaći sudovi, uključujući i zakonsku kamatu i pravne troškove u vezi sa tim. Ona nije tražila naknadu nematerijalne štete i troškova postupka.
18.	Bulatović protiv Crne Gore (67320/10)	http://hudoc.echr.coe.int/e nq?i=001-145705 <a href="http://sudovi.me/podaci/vr
hs/dokumenta/1625.pdf">http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/1625.pdf	22.7.2014.	Utvrđena je povreda prava na zabranu mučenja u odnosu na uslove u pritvoru (čl. 3 EKLJP), kao i prava na slobodu ličnosti u odnosu na dužinu trajanja pritvora (čl. 5, st. 3 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio na uslove u pritvoru jer je ćelija u kojoj je bio pritvoren bila prenatrpana, nije imao vodu za piće i nije mu bio obezbijeđen svakodnevni boravak na otvorenom. Žalio se i na nedostatak medicinske njege,

				ali nije utvrđena povreda čl. 3 u tom dijelu. Utvrđena je povreda čl. 5 st. 3 u odnosu na kontinuirano trajanje pritvora između 27.6.2002. i 21.3.2011. Zahtjev podnosioca predstavke za naknadu materijalne štete od 300.000 EUR je odbijen kao neosnovan, a zahtjev za naknadu nematerijalne štete i troškova postupka nije podniet.
19.	Bujković protiv Crne Gore (40080/08)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-152780 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/2155.pdf	10.3.2015.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Parnični postupak u vezi vlasništva nad nekretninom trajao je 13 godina, prvostepena presuda je ukidana tri puta, a četiri godine je bilo potrebno samo za odlučivanje o zahtjevu za ponavljanje postupka. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 1020€ naknade nematerijalne štete.
20.	Milić i Nikezić protiv Crne Gore (54999/10 i 10609/11)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-154149 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/2212.pdf	28.4.2015.	Utvrđena je povreda zabrane mučenja (čl. 3 EKLJP). Podnosioci predstavke su se žalili da su 27.10.2009. bili podvrgnuti torturi od strane službenika obezbjeđenja u zatvoru i da nije bilo djelotvorne istrage. Dosuđeno im je po 4350 € na ime naknade nematerijalne štete, dok je na ime troškova i izdataka dosuđeno 3520€ prvom podnosiocu, a 1160€ drugom.

21.	Siništaj i drugi protiv Crne Gore (1451/10, 7260/10 i 7382/10)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-158885 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/7672.pdf	24.11.2015.	Utvrđena je povreda materijalnog i procesnog aspekta člana 3 EKLJP (zabrane mučenja i nedostatka djelotvorne istrage) u odnosu na trećeg podnosioca predstavke. Podnosioci predstavki tvrdili su da su bili podvrgnuti torturi i zlostavljanju od strane zatvorskih službenika obezbjeđenja između 9. i 15.9.2006, i da u tom smislu nije bilo djelotvorne istrage. Šesti i sedmi podnosioci predstavke žalili su se da su osuđeni na osnovu izjave koja je iznuđena od prvog podnosioca predstavke, njegovog dnevnika koji je pribavljen u nezakonitom pretresu i na osnovu kasnijeg neadekvatnog prevoda tog dnevnika. Takođe su se žalili da su osuđeni u prvom stepenu od strane tročlanog umjesto petočlanog vijeća sudija. Uz to, šesti podnosilac predstavke naveo je nedostatak zdravstvene zaštite dok je bio u pritvoru. Sud je jedino pritužbu trećeg podnosioca predstavke u odnosu na zlostavljanje proglasio prihvatljivom, a ostatak predstavke neprihvatljivim. Trećem podnosiocu predstavke je dosuđen iznos od 3.000€ na ime naknade nematerijalne štete i 3.500€ na ime troškova postupka.
-----	---	--	-------------	--

22.	Mugoša protiv Crne Gore (76522/12)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-163821 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/4307.pdf	21.6.2016.	Utvrđene su povrede prava na slobodu ličnosti zbog nezakonitog lišavanja slobode (čl. 5 st. 1 EKLP) i na pravično suđenje zbog povrede pretpostavke nevinosti (čl. 6 st. 2 EKLP). Podnosilac predstavke se žalio: (a) da je njegovo zadržavanje u pritvoru u periodu od 18. do 22.9.2011. bilo nezakonito; (b) da odluka Ustavnog suda nije bila dovoljno obrazložena i da nije sadržala pečat ni potpis, i (c) da mu je povrijeđeno pravo na pretpostavku nevinosti odlukom Višeg suda od 22.9.2011. Sud je dosudio podnosiocu predstavke iznos od 5850€ na ime naknade nematerijalne štete i 1300€ na ime troškova postupka.
23.	Radunović i drugi protiv Crne Gore (45197/13, 53000/13 i 73404/13)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-167803 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/4943.pdf	25.10.2016.	Utvrđena je povreda prava na pristup sudu (čl. 6 st. 1 EKLP). Podnosioci predstavke su se žalili da su zbog odbijanja domaćih sudova da ispituju osnovanost njihove građanske tužbe bili lišeni prava na pristup sudu. Od 22.11.2010. i 26.7.2012. podnosioci predstavke su podnijeli pojedinačne građanske tužbe protiv Ambasade SAD u Crnoj Gori, tražeći naknadu štete zbog nezakonitog otkaza. Prvi i drugi podnosilac su tražili i da budu vraćeni na posao. Domaći sudovi su odbili da ispituju osnovanost tužbi protiv Ambasade pozivajući se na imunitet tužene. Sud je dosudio prvom podnosiocu predstavke 3600€ na ime naknade nematerijalne štete i 6051€ na ime troškova postupka; drugom podnosiocu 19000€ naknade materijalne i nematerijalne štete i 3572.50€ troškova postupka, dok je trećem podnosiocu dosuđeno 22000€ naknade materijalne i nematerijalne štete i

				3572,50€ troškova postupka.
24.	Stanka Mirković i drugi protiv Crne Gore (33781/15)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-171781 http://sudovi.me/podaci/usq/dokumenta/5572.pdf	7.3.2017.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) i na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP) u postupku koji je počeo 2006. godine. Podnosioci predstavke su se žalili na ukupnu dužinu trajanja upravnog postupka, koji je odugovlačen višestrukim ukidanjem odluka i vraćanjem predmeta na ponovno odlučivanje, i na nedostatak efikasnog pravnog lijeka u tom smislu. Sud je na ime naknade nematerijalne štete prvom, drugom i trećem podnosiocu predstavke dosudio ukupno 1560€, četvrtom podnosiocu 1560€, a svakom podnosiocu i 625€ na ime troškova postupka.
25.	Svorcan protiv Crne Gore (1253/08)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-174386 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/5689.pdf	13.6.2017.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u postupku koji je ukupno trajao 15 godina i 5 mjeseci. Sud je zaključio da je i trajanje postupka od četiri godine pred dvije sudske instance, koliko je proteklo od ratifikacije EKLJP, povrijedilo pravo na pravično suđenje. Podnositeljki predstavke je dosuđeno 1200€ na ime naknade nematerijalne štete i 100€ na ime troškova postupka.

26.	Tomašević protiv Crne Gore (7096/08)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-174388 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/5688.pdf	13.6.2017.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u postupku koji je pred Osnovnim sudom u Herceg-Novom počeo 2004. godine, a koji je još uvijek bio u toku pred drugostepenim Višim sudom u Podgorici u vrijeme donošenja presude. Podnositeljki predstavke je dosuđeno 4200€ na ime naknade nematerijalne štete i 100€ na ime troškova i izdataka u postupku.
27.	Đuković protiv Crne Gore (38419/08)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-174389 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/5685.pdf	13.6.2017.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u građanskim postupcima koji su počeli 1996. godine i koji su u vrijeme donošenja presude trajali već 12. godinu pred prvostepenim sudom. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 5400€ na ime naknade nematerijalne štete i 100€ na ime troškova i izdataka u postupku.
28.	Jovović protiv Crne Gore (46689/12)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-175474 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/5766.pdf	18.7.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje zbog neblagovremenog izvršenja pravosnažne sudske odluke (čl. 6 st. 1 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio zato što tri godine nije bila izvršena presuda u njegovu korist na naknadu štete. Sud nije dosudio naknadu štete podnosiocu predstavke zato što nije podnio zahtjev u tom smislu nakon što je predstavka komunicirana Vladi.
		http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-175474		Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u

29.	Sinex D.O.O. protiv Crne Gore (44354/08)	nq?i=001-176761 http://sudovi.me/podaci/vrns/dokumenta/5861.pdf	5.9.2017.	odnosu na dužinu trajanja upravnih postupaka u vezi sa upisom fiducijarnih prava podnosioca predstavke (čl. 6 st. 1 EKLJP), kao i na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP) zbog nedostatka djelotvornog pravnog lijeka u vezi žalbi podnosioca predstavke na dužinu trajanja spornih postupaka. Sud se pozvao na prethodno presuđen predmet Stanka Mirković i drugi, u kome je takođe utvrđeno kršenje prava na suđenje u razumnom roku do koga dolazi zbog ponovljenog ukidanja odluka i vraćanja na ponovno odlučivanje umjesto rješavanja u meritumu. Podnosiocu predstavke dosuđeno je 5500€ naknade nematerijalne štete i 500€ naknade troškova.
30.	Vučinić protiv Crne Gore (44533/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-176765 http://sudovi.me/podaci/vrns/dokumenta/5862.pdf	5.9.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na dužinu trajanja građanskog postupka za naknadu materijalne štete (čl. 6 st. 1 EKLJP). Preko šest godina za tri nivoa nadležnosti prekoračilo je standard suđenja u razumnom roku. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 500€ naknade nematerijalne štete i 500€ naknade troškova postupka.
31.	Randelović i drugi protiv Crne Gore (66641/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-177076 http://sudovi.me/podaci/vrns/dokumenta/6682.pdf	19.9.2017.	Utvrđena je povreda prava na život (čl. 2 EKLJP) u odnosu na jednu podnositeljku predstavke zbog nedjelotvorne istrage brodoloma čamca "Mis Pat", kojim su prevoženi imigranti iz Crne Gore za Italiju, i zbog dugotrajnog suđenja okrivljenima u tom slučaju. Podnosioci predstavke su tvrdili da nije bilo odgovarajuće i efikasne istrage o smrti i/ili nestanku

				članova njihovih porodica. Sud je izbrisao predstavke dvanaest podnosilaca iste predstavke sa liste predmeta, dok je žalbu jedanaeste podnositeljke proglasio prihvatljivom na osnovu procesnih aspekata čl. 2 EKLJP. Njoj je dosuđeno 12.000€ naknade nematerijalne štete i 500€ naknade troškova. Detaljniji komentar HRA: http://www.hracion.org/2017/12/17/17122017-brodolom-i-sudolom-mis-pat/
32.	Nedić protiv Crne Gore (15612/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-177398 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/7601.pdf	10.10.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na dužinu trajanja građanskih postupaka (čl. 6 st. 1 EKLJP). Postupak je počeo 4.9.2009, okončan je 23.4.2015, a neopravdano odugovlačenje postupka su izazvali organi vlasti, Komisija za restituciju nepokretnosti i Komisija za žalbe u postupku za povraćaj imovinskog prava ili obeštećenje. Podnosiocu predstavke dosuđeno je 1500€ naknade nematerijalne štete i 500€ naknade troškova postupka.
33.	Tripcovici protiv Crne Gore (80104/13)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-178360 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/7603.pdf	7.11.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na pravo na obrazloženu sudsku presudu (čl. 6 st. 1 EKLJP). Podnosioci predstavke su se žalili da je presuda Višeg suda u Podgorici, kojom je njihova tužba odbačena jer je podnijeta prvog radnog dana posle isteka roka koji je padao na državni praznik, bila proizvoljna zato što nije obrazloženo zbog čega u njihovom slučaju nije primijenjen čl. 108 Zakona o parničnom postupku, u skladu s kojim su postupili

				prilikom podnošenja tužbe. Sud je odbacio zahtjev podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem jer su prekoračili rok za njegovo podnošenje.
34.	Antović i Mirković protiv Crne Gore (70838/13)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-178904 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/7600.pdf	28.11.2017.	Utvrđena je povreda prava na privatnost (čl. 8 EKLJP) univerzitetskih profesora, koji su na Prirodno-matematičkom fakultetu u amfiteatru u kome su predavali nezakonito bili izloženi video nadzoru. Podnosiocima predstavke je dosuđeno po 1.000€ naknade nematerijalne štete i 1.669,50€ naknade troškova postupka.
35.	Alković protiv Crne Gore (66895/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-179216	5.12.2017.	Utvrđena je povreda prava na psihofizički integritet na osnovu člana 8 EKLJP i na zabranu diskriminacije (čl. 14 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio zbog neuspjeha vlasti da djelotvorno istraže niz etničkih i/ili vjerski motivisanih napada na njega i njegov dom od strane privatnih lica 2009. godine. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 6.000€ naknade nematerijalne štete i 5000€ za troškove postupka.
36.	Dimitrijević protiv Crne Gore (17016/16)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-179423 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/6683.pdf	12.12.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na pravo na suđenje u razumnom roku (čl. 6 stav 1 EKLJP). Podnositeljka predstavke je 7.9.2005. pokrenula parnični postupak pred Osnovnim sudom u Kotoru tražeći naknadu štete, a postupak je okončan tek 20.10.2012. Sud nije dosudio naknadu štete jer

				takav zahtjev nije podniet nakon što je predstavka komunicirana Vladi.
37.	Brajović i drugi protiv Crne Gore (52529/12)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-180500	30.1.2018.	Utvrđena je povreda prava na pristup sudu (čl. 6 st. 1 EKLJP) jer Apelacioni sud neopravdano nije odlučivao o žalbi podnosioca predstavke na odluku o troškovima u krivičnom postupku. Podnosioci predstavke nisu podnijeli zahtjev za pravično zadovoljenje.
38.	Kešelj i drugi protiv Crne Gore (33264/11)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-180841	13.2.2018.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje (čl. 6 st. 1 EKLJP) i na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP) zbog neizvršavanja pravosnažne i izvršne presude od 1996. godine pa sve do dana donošenja presude Evropskog suda u 2018. godini. Državi je naloženo da u roku od tri mjeseca isplati cjelokupni iznos koji je podnosiocima predstavke dugovalo preduzeće u državnoj svojini, kao i da svakom od njih isplati po 2000€ na ime naknade nematerijalne štete, troškova i izdataka u postupku.
39.	Vujović i Lipa protiv Crne Gore (18912/15)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-180852	20.2.2018.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na pristup sudu (čl. 6 EKLJP), zbog toga što je Apelacioni sud odbacio žalbu na odluku o otvaranju stečaja na osnovu tada važećeg čl. 76 Zakona o stečaju, zato što advokat podnosioca predstavke nije imao ovlaštenje stečajnog upravnika da podnese žalbu. Ovaj član je izmijenjen 2016. godine tako da se ta vrsta ovlaštenja više ne zahtijeva. U ovom slučaju je

				Ustavni sud odbacio ustavnu žalbu podnosioca predstavke zbog toga što je nije podnijela stranka u postupku pred Apelacionim sudom, odnosno osoba ovlaštena da podnese žalbu. Prvom podnosiocu predstavke dosuđeno je 3600€ na ime naknade nematerijalne štete i 2500€ na ime troškova i izdataka, dok je zahtjev drugog podnosioca za naknadu štete odbačen jer Sud nije utvrdio uzročnu vezu između utvrđene povrede Konvencije i navodne materijalne štete.
40.	Rajak protiv Crne Gore (71998/11)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-181279	27.2.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) zbog trajanja radnog spora od gotovo trinaest godina na dva nivoa nadležnosti. Druge žalbe podnosioca su odbijene jer nije iscrpeo domaći pravni lijek u vidu ustavne žalbe. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 4800€ na ime naknade nematerijalne štete, troškova i izdataka.

41.	Montemlin Šajo protiv Crne Gore (61976/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-181592	20.3.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Utvrđeno je da je trajanje dvostepenog postupka od 5 godina i 4 mjeseca (2004-2010) pred Privrednim i Apelacionim sudom bilo nerazumno dugo. Kao posebno neopravdano je naglašeno to što je Privredni sud prvostepenu presudu dostavio tužiocu tek posle 3 godine i 3 mjeseca od njenog usvajanja. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 1200€ na ime naknade nematerijalne štete.
42.	Novaković i drugi protiv Crne Gore (44143/11)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-181593	20.3.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Utvrđeno je nerazumno dugo trajanje parničnog postupka od 7 godina (2004-2011) pred Osnovnim sudom u Kotoru, Višim sudom u Podgorici i Vrhovnim sudom. Podnosiocima predstavke nije dosuđena naknada štete jer nije nađeno da je zahtjev za naknadu materijalne štete bio opravdan, dok zahtjev za naknadu nematerijalne štete nije bio postavljen.
43.	Arčon i drugi protiv Crne Gore (15495/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-181881	3.4.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st 1 EKLJP) u postupku koji je započeo 4.11.2003. i trajao do 25.9.2009, pet i po godina za dva nivoa nadležnosti. Podnosiocima predstavke dosuđeno je po 1.500€ na ime naknade nematerijalne štete, dok im je na ime troškova i izdataka dosudio ukupan iznos od 500€.

44.	Vujović protiv Crne Gore (75139/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-182853	15.5.2018.	Nije utvrđena povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u krivičnom postupku, koji je počeo 26. aprila 2000, a završio se 26. oktobra 2010. godine. Podnosilac predstavke se žalio na dužinu trajanja postupka koji je protiv njega vođen zbog prouzrokovanja saobraćajne nesreće u kojoj je poginulo dijete. Sud je utvrdio da se u ovom slučaju dužina trajanja postupka nije mogla smatrati nerazumno dugom, jer je podnosilac predstavke neopravdanim izostankom sa dva pretresa produžio postupak skoro sedam mjeseci, da u predstavci nije ukazao na bilo kakav period neaktivnosti domaćih sudova, a i da je stav suda da oko šest godina za tri nivoa nadležnosti (period u kome je Konvencija važila za CG) nije pretjeran. Zaključeno je i da se vanredna pravna sredstva u krivičnom postupku smatraju djelotvornim pravnim lijekovima, jer se Vrhovni sud upustio u meritum, što znači da podnošenje predstavke posle iscrpljivanja i vanrednog pravnog sredstva ne znači da će biti prekoračen rok za njeno podnošenje.
45.	Jasavić protiv Crne Gore (32655/11)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-183868	19.6.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u postupku koji se ticao naknade nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda, a koji je počeo 22.10.2004. i završio se 29.11.2010. godine. Sud je našao da je, u odsustvu bilo kakvog opravdanja, trajanje parničnog postupka duže od šest godina na dva nivoa nadležnosti

				pretjerano i da ne ispunjava zahtjev „razumnog roka“. Podnosiocu predstavke je dosuđen iznos od 1500€ na ime naknade nematerijalne štete i 500€ na ime troškova postupka.
46.	KIPS DOO i Drekalović protiv Crne Gore (28766/06)	http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-184066	26.6.2018.	Utvrđena je povreda prava na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP), prava na suđenje u razumnom roku u odnosu na trajanje upravnog postupka (čl. 6 st. 1 EKLJP) i prava na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP). Povod za predstavku je bilo odbijanje države da izda građevinsku dozvolu, dugo trajanje upravnog postupka za otkup urbanističke parcele i druga pitanja s tim u vezi. Evropski sud je utvrdio da je prekršeno pravo na mirno uživanje imovine kompaniji KIPS i njenom osnivaču, izvršnom direktoru i većinskom vlasniku, odbijanjem države da izda građevinsku dozvolu za objekat na njihovoj parceli u Podgorici koji je bio ucrtan Detaljnim urbanističkim planom (DUP). Sud je zaključio da je postojalo legitimno očekivanje na strani podnosioca predstavke da će moći da grade na svojoj zemlji. Odbijanje izdavanja dozvole bilo je zasnovano na propustima podnosioca predstavke da "dokompletiraju" urbanističku parcelu otkupom jednog njenog dijela od lokalne samouprave, i da plate komunalnu naknadu. Međutim, utvrđeno je da su zapravo državni organi onemogućili podnosiocima da ispune navedene uslove, jer su naknadno nametnuli

				uslov kupovine dodatne parcele, a zatim odbili da omoguće otkup i da obračunaju komunalnu naknadu, pravdajući se potrebom da DUP mijenjaju više puta, a u odnosu na obračun naknade i sasvim neopravdano. Zaključeno je da odbijanje izdavanja građevinske dozvole "nije bila neophodna zakonska mjera za kontrolu korišćenja imovine u skladu s opštim interesom" i da državni organi nisu postupali "blagovremeno, adekvatno ni sasvim konzistentno". "Podnosioci predstavke su bili suočeni s neizvjesnošću zbog prakse domaćih organa da stalno mijenjaju DUP i uvode nove uslove, kao što je kupovina dodatne katastarske parcele da bi se kompletirala novoformirana urbanistička parcela, i nezakonitog odbijanja da obračunaju odgovarajuće komunalne naknade", pa je zbog toga utvrđeno kršenje prava na mirno uživanje imovine. Kršenje prava na vođenje postupka u razumnom roku utvrđeno je u odnosu na upravni postupak za "dokompletiranje" urbanističke parcele. Postupak je započet 15. avgusta 2005. godine, kada je podnijeta upravna žalba, a trajao je i 23. juna 2017, kada je prvi podnosilac predstavke pokrenuo upravni spor. Do 29. septembra 2017, kada je Evropski sud za ljudska prava primio konačna zapažanja u predmetu, nije saopšteno da je postupak bio završen, pa je konstatovano da je ukupno trajao više od 11 godina i 10 mjeseci, i da je za
--	--	--	--	--

				to vrijeme drugostepeni organ čak sedam puta vratio slučaj na ponovno odlučivanje. Konstatovano je i da izmjene DUP-a i činjenica da zakon ne propisuje hitno odlučivanje u toj vrsti postupka ne mogu da opravdaju toliko trajanje postupka. Prvom i drugom podnosiocu predstavke je ukupno dosuđeno 7.500 € na ime troškova postupka, a drugom podnosiocu i 1.500€ naknade nematerijalne štete. O zahtjevu za naknadu materijalne štete od 30 miliona eura, Sud će naknadno odlučiti, ako u roku od tri mjeseca od dana pravnosnažnosti presude Vlada i podnosioci predstavke ne postignu sporazum.
47.	Petrović i drugi protiv Crne Gore (18116/15)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-184670	17.7.2018.	Nije utvrđena povreda Evropske konvencije o ljudskim pravima. Predmet je pokrenuo pitanje režima vlasništva u zoni morskog dobra. Podnosioci predstavke su tvrdili da im je prekršeno pravo na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP), jer im nije priznato pravo vlasništva na parcelama u zoni morskog dobra, čiji je vlasnik bio njihov otac dok nije izbrisan iz katastra u korist države. Sudovi su odbili da im priznaju pravo vlasništva, našavši da otac u trenutku smrti nije bio upisan kao vlasnik, zbog promjenjenog režima vlasništva nad zemljištem u zoni morskog dobra, čiji je vlasnik promjenom zakona postala država. Ovaj dio predstavke je jednoglasno odbijen zbog nedostatka vremenske nadležnosti

				Evropskog suda. Zaključeno je da je do faktičkog oduzimanja imovine došlo prije stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Crnu Goru, a da je oduzimanje imovine trenutni čin, iz koga ne proističe kontinuirana situacija "uskraćivanja prava" koju bi mogla da obuhvati sudska nadležnost. Podnosioci predstavke su se žalili i na kršenje prava na pravično suđenje (čl. 6 EKLJP) zbog navodnog propusta sudova, na čelu sa Vrhovnim sudom, da odgovore na, po njima, ključno pitanje u ovom slučaju – zašto im nije moglo biti priznato pravo na imovinu u zoni morskog dobra na jednoj parceli na isti način na koji im je to pravo priznato i na drugoj, susjednoj parceli u istoj zoni, iako je njihov otac bio vlasnik obje parcele. Podnosioci su tvrdili da je na taj način država prekršila obavezu da njeni sudovi odgovarajuće obrazlažu svoje odluke i da to stvara pravnu nesigurnost. Ovaj dio predstavke je odbijen, jer je većina sudija, njih četvoro, smatralo da ovo pitanje zapravo nije bilo ključno, jer se ticalo parcele koja nije bila predmet spora. Smatrali su da je ključno bilo to da prethodnik nije bio vlasnik imovine u momentu smrti 1997, i da su sudovi utvrdili da on, kao privatno lice, nije mogao biti vlasnik zemlje u morskom dobru na osnovu Zakona o morskom dobru iz 1992. godine, odnosno da nasljednici nisu to mogli postati ni na osnovu Zakona o
--	--	--	--	--

				svojinsko-pravnim odnosima iz 2009, koji je izuzetno dopuštao da se stekne imovina u zoni morskog dobra samo poslije stupanja na snagu tog zakona, pa su je tako stekli na susjednoj parceli, a što je nevažno za parcelu koja je bila predmet spora. Međutim, troje sudija, među kojima i Nebojša Vučinić iz Crne Gore, nisu se složili sa ovakvim stavom, već su smatrali da ni Vrhovni sud Crne Gore nije obrazloženo riješio ključno pitanje u predmetu koje upućuje na problem pravne nesigurnosti svojinskog režima u zoni morskog dobra. Oni su, pored ostalog, ukazali da je i Zakon o morskome dobru iz 1992. godine izuzetno dozvoljavao privatno vlasništvo u zoni morskog dobra i da u predmetu nije obrazloženo zašto su podnosioci predstavke mogli, izuzetno, postati vlasnici jedne parcele u zoni morskog dobra, ali ne i druge. Istakli su i da je sam Vrhovni sud u načelnom pravnom stavu od 27. maja 2015. godine o korišćenju zemljišta u zoni morskog dobra našao da "uslovi pod kojima morsko dobro može biti objekat privatne svojine zakonom nijesu određeni, što ostavlja brojna otvorena pitanja za praktičnu primjenu".
--	--	--	--	--